

בריאות

הרדוף – יפה, אך קטלני

תומצת מתוך חוברת יולי/אוגוסט של Frisna Española

בדרך כלל, בקר חופשי הרגיל ברעיה אינו נוהג לאכול ישירות מן השיח. אולם, כבר קרה לא־פעם, שהגנן או מי ששיחי ההרדוף נראו לו זקוקים לגיזום אסף את העלים והגזם וברב טוב־לבו זרק אותם לחצר של פרות, יען כי "הם ירוקים והפרות יאהבו אותם". מסתבר שעלי ההרדוף הם רעילים מאוד, גם לבקר ואפילו לבני־אדם. קרה ונגרמה הרעלה משתיית מים עליהם צפו עלי הרדוף. ילדים קטנים נוהגים לבדוק בלשונם כל דבר ותמיד קיימת הסכנה,

ההרדוף (*Nerium oleander*) הוא צמח נוי מוכר גם בארצנו. כמו־כן, אפשר למצוא אותו גדל פרא לאורך תעלות ונחלים, אף מכנים אותו "הרדוף הנחלים". השיח הוא בעל פרחים ורודים ולעיתים גם לבנים, ועשוי לגדול בגובה מ־1.5 מטר ועד 5.0 מטר. יש לו עלים מוארכים מ־5 עד 20 ס"מ וברוחב 1 עד 2.5 ס"מ, לפי הזן ולפי המקום והתנאים בהם גדל שיח ההרדוף. העלים נשארים תמידית על השיח ולא מכירים עונה של שלכת.

ענף של הרדוף

עלי הרדוף שנמצאו בכרס פרה

איננה קלה, בבדיקה לאחר המוות נראית רק דלקת מעיים קלה עם שטפידם קטנים באברים שונים ובעיקר בחלק מקרום-הלב (הדבוק ללב-epicardium). האבחנה הבטוחה ביותר תתבסס על עדות אחת – הימצאות עלי הרדוף בכרס.

נגד הרעלת הרדוף אין טיפול יעיל; לכל היותר אפשר לנסות וריקת אטרופין. בסיומו של דבר, יש למנוע הימצאות שיח ההרדוף בקרבת חצרות הבקר ובדאי אין להשליך עלים וענפים גזומים לתוך החצרות. הפתרון היותר בטוח הוא בשריפת העלים והגום שנשרו והתיבשו – אולם, גם כאן יש לנהוג בזהירות, העשן גם כן רעיל ומרעיל!

שיכניסו עלי הרדוף לפה ויסבלו הרעלה קשה. בתור קנה מידה לסכנה העורבת – לפרה מבוגרת מספיקים 25 גרם עלים כדי לגרום למותה.

עלי ההרדוף מכילים שני סוגי רעל: גלוקוסידים המשפיעים על פעולת הלב בדומה להשפעת צמח הדיגיטל (digitalis), וחומרים ספוניים המגרים את מערכת העיכול. אצל הפרות מבחינים קודם בסימנים של קוליקים, התנפחות ושלשול – ואחר כך בתסמונות של מחלות הלב: דופק חלש ובלתי סדיר, גפיים קרות, פעילות לב מואצת (לעתים רחוקות מואטת), רעידה ועווית שרירים, וכו'. האבחנה

